

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1247

Vragen van het lid **Van Bommel** (SP) aan de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Economische Zaken over *de samenwerking tussen Economische Zaken en de Koninklijke Marine*. (Ingezonden 22 maart 2000)

1

Kent u het bericht «China laat Taiwanese geen keuze» waarin de oplopende spanning tussen de Chinese regering en Taiwan wordt beschreven?¹

2

Kent u het samenwerkingsproject «Fairwind 2000» van de Koninklijke Marine en het ministerie van Economische Zaken, waarbij een eskader Nederlandse marineschepen diverse havensteden in Japan, China, Zuid-Korea en de Filippijnen aandoet en Nederlandse bedrijven op de schepen hun producten aan het Japanse bedrijfsleven presenteren en hun relaties ontvangen?

3

Is het waar dat Hollandse Signaalapparaten deelneemt aan «Fairwind 2000» en kunt u een overzicht geven van andere deelnemende bedrijven die defensie-gerelateerde goederen presenteren? Kunt u ook aangeven op welke trajecten van de reis deze bedrijven aanwezig zullen zijn?

4

Gaan Nederlandse bedrijven in het kader van het «Fairwind 2000» project defensie-gerelateerde goederen presenteren in Chinese havensteden? Zo ja, vindt u dit wenselijk gezien de oplopende spanning tussen de Chinese regering en Taiwan? Is deelname van deze bedrijven niet in strijd met de geest van het Nederlandse wapenexportbeleid dat voorschrijft dat er geen vergunning wordt afgegeven voor uitvoer naar landen in spanningsgebieden?

5

Hoe verhouden de Nederlandse leveranties van militaire goederen die de afgelopen jaren plaats hebben gevonden zich tot het Europese wapenembargo tegen China, dat na het gewelddadige ingrijpen op het Plein van de Hemelse Vrede is ingesteld? Bent u bereid een embargo in te stellen tegen alle leveranties van militaire goederen aan China? Zo neen, waarom niet?

6

Bent u bekend met de enorme wapenwedloop tussen Noord- en Zuid-Korea, die sinds de oorlog van 1953–1954 nog steeds geen officieel vredesakkoord hebben gesloten? Is het waar dat Noord-Korea in de afgelopen 5 jaar 212 miljoen gulden besteedde aan de aankoop van wapens², terwijl Zuid-Korea in

dezelfde periode een bedrag van 5171 miljoen dollars hieraan besteedde?³

7

Gaan Nederlandse bedrijven in het kader van het «Fairwind 2000» project defensie-gerelateerde goederen presenteren in Zuid-Koreaanse havensteden? Zo ja, vindt u dit wenselijk gezien de wapenwedloop en de grote spanning tussen Noord- en Zuid-Korea en is dit niet in strijd met de geest van het Nederlandse wapenexportbeleid dat voorschrijft dat er geen uitvoervergunning wordt afgegeven voor uitvoer naar landen in spanningsgebieden?

8

Wanneer zal de Kamer de schriftelijke reactie ontvangen waarin meer duidelijkheid gegeven zal worden over het «spanningsgebied criterium», die u in het algemeen overleg van 9 november 1999 toezegde?⁴

¹ Trouw, 16 maart jl.

² Metro, 29 september jl.

³ Swedish International Peace Research Institute jaarboeken.

⁴ Kamerstuk 22 054, nr. 46, blz. 8.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Ybema** (Economische Zaken), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken. (Ontvangen 12 mei 2000)

1
Ja.

2
Ja.

3
Overeenkomstig de opgave die tot op heden bekend is, nemen de volgende Nederlandse bedrijven deel aan Fairwind 2000, in de volgende landen:
Singapore: acbLips, Ballast Nedam International, HITT, Hollandse Signaalapparaten, Imtech Marine & Industry, RDM Submarines, Koninklijke Schelde Groep, Van Halteren Metaal, Wärtsilä NSD Nederland;
Zuid-Korea: acbLips, Eurometaal, HITT, Hollandse Signaalapparaten, Imtech Marine & Industry, Van Halteren Metaal, Wärtsilä NSD Nederland;
China (Hongkong): acbLips, Ballast Nedam International, HITT, Imtech Marine & Industry, Wärtsilä NSD Nederland;
Filippijnen: Ballast Nedam International, Eurometaal, Hollandse Signaalapparaten, RDM Technology, Wärtsilä NSD Nederland;
Indonesië: Ballast Nedam International, Hollandse Signaalapparaten, Imtech Marine & Industry, RDM Submarines, Koninklijke Schelde Groep en Van Halteren Metaal.
Het promotiemateriaal van de deelnemende bedrijven bestaat uit één presentatiepaneel per bedrijf, alsmede folders en brochures. Indien de presentatie van genoemde bedrijven tevens de demonstratie of tentoonstellingen van militaire goederen in de genoemde landen zou betreffen, zou daarvoor een vergunning voor de tijdelijke uitvoer dienen te worden aangevraagd. Vanzelfsprekend geldt dit niet voor de door de betreffende bedrijven geleverde systemen die deel uitmaken van de Nederlandse marineschepen van het eskader zelf.

4
Zoals gezegd (vraag 3) gaat het niet om presentatie van goederen, maar om één presentatiepaneel per bedrijf en folders/brochures. In China wordt alleen de havenstad Hongkong aangedaan. Eventuele

vergunningaanvragen zullen uiteraard worden beoordeeld met inachtneming van de criteria van het wapenexportbeleid, de EU-Gedragscode voor de wapenuitvoer en de evt. geldende embargo's van de EU en van de VN-Veiligheidsraad. Wanneer het gaat om landen in spanningsgebieden, is het Nederlandse wapenexportbeleid zeer restrictief. Ik verwijs terzake naar de toegezegde notitie over het «spanningsgebied»-criterium. Verlening van een exportvergunning, iets wat in het kader van dit project in het geheel niet aan de orde is, is niet per definitie uitgesloten.

5
Sinds 27 juni 1989 kent de EU een embargo op de uitvoer van wapens naar China.
Zoals uiteengezet in het Algemeen Overleg over het wapenexportbeleid van 17 december 1998 (Tweede Kamer, Handelingen 11 nr. 39), hanteren de EU-partners uiteenlopende interpretaties daarvan. Nederland volgt een voorzichtig beleid, waarin alleen ruimte is voor de levering van bepaalde relatief laagwaardige optische apparatuur. De Sanctiewet kent slechts de mogelijkheid embargo's in te stellen op basis van een besluit van een volkenrechtelijke organisatie. Voor een nationaal embargo naast het geldende EU-embargo bestaat dus geen ruimte.

6 en 7
Het is mij bekend dat het Koreaanse Schiereiland een zwaar gemilitariseerde regio is. Dit heeft onder meer te maken met het uitblijven van een vredesakkoord na de oorlog van 1950–1953, waarin Noord-Korea Zuid-Korea binnenviel. Zuid-Korea voert inmiddels een ontspanningsbeleid jegens zijn noorderbuur. De EU heeft tijdens de twee rondes van de informele EU/Noord-Korea politieke dialoog in 1998 en 1999 opgeroepen tot een positieve reactie van Noord-Korea daarop en tot een constructieve opstelling van Noord-Korea in het zgn. Vierpartijen-overleg. Dit overleg tussen de Korea's, de VS en China heeft als doel het bereiken van een vredesakkoord. De genoemde bedragen zijn niet eenduidig te verifiëren. Bovendien dienen zij te worden gerelateerd aan de binnenlandse productie van beide landen. Nederland toetst aanvragen

voor de uitvoer van militaire goederen naar Zuid-Korea aan de criteria van het wapenexportbeleid en de bepalingen van de EU-Gedragscode.

8
De bedoelde aantekening zal de Kamer binnen afzienbare termijn toegaan.